

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrť leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 47.

Maribor, dne 28. aprila 1913.

Letnik V.

Občni zbor S. K. S. Z.

Da proslavimo spomin velikih pospešiteljev in prijateljev katoliško-narodnih organizacij, kardinala dr. Missia in kanonika dr. Križaniča, izbrali smo si za občni zbor naše največje in najbolj izgrajene organizacije, S. K. S. Z., Sv. Križ na Murskem polju, kjer je obema možema tekla zibelka. Sv. Križ nas je sprejel z odprtimi rokami ter nam prepustil za zborovanje okusno prirejeno in lepo ozaljšano Slomškovo dvorano. Zborovalcev od Sv. Križa in od drugod se je zbralo toliko, da niso mogli vsi v obsežno dvorano, ampak jih je mnogo moralo stati tudi pod milim nebom ter skušati pri oknih vjeti besede govornikov. Za uvod je nastopil dobro izvežbani križevski tamburaški zbor.

Predsednik S. K. S. Z. dr. Korošec otvori zborovanje ter prisrčno pozdravi vse navzoče prijatelje krščansko-socialne organizacije. Nato poda sliko društvenega delovanja v prošlem poslovnem letu.

S. K. S. Z. je tudi v preteklem letu napredovala, lani je štela 148 društev, letos 154, napredek 6 društev. Mladinskih zvez ima že 127 in sicer mladeniških 57, dekliških 70. Tudi telovadni odseki Orlov so po številu in poglobitvi notranje organizacije napredovali, o čemur bodo poročali na svojem lastnem občnem zboru.

S. K. S. Z. je priredila v preteklem letu štiri poučne tečaje: na Oljski gori, v Središču, Veržeju in v Braslovcah.

V narodno-obrambno oziru je S. K. S. Z. roko v roki s Slovensko Stražo tudi lani veliko storila. V zvezi je z nad 500 slovenskimi obmejnimi hišami. Obmejna društva dobivajo, kadarkoli se zglasijo, na razpolago knjige za svojo lastno rabo iz centralne knjižnice. Centralna knjižnica se je pomnožila lani zopet za 289 knjig in je štela vsega skupaj 7235, katero število se je v teku leta zaradi odpošiljatve na mejo zmanjšalo.

Govorili so na raznih prireditvah S. K. S. Z. dr. Hohnjec 80krat, dr. Korošec 37krat, Žebot 34krat, dr. Medved 27krat, dr. Verstovšek 17krat, dr. Leskovar 14krat, dr. Kovačič 4krat, dr. Lukman 4krat, dr. Jerovšek 4krat, Gomilšek 14krat, Zaje 19krat. Dr. Hohnjecu se izreče za njegovo požrtvoval-

no in nesebično delo za katoliško-narodno izobrazbo med velikim odobravanjem prisrčna zahvala.

Tudi blagajnično stanje je bilo ugodno. Dohodkov je bilo 1080.36 K, stroškov v istem času pa 431.76 K, torej še ima društvo 657.62 K gotovine.

Predsednik štajerske zveze Orlov, dr. Verstovšek, je v vznesenih besedah vsodbujal navzoče mladeniče, da se oklenejo Orla. Telesa moč, duha krepost, to je načelo, na katerem zidamo naše orlovske organizacije. Narod bo svoj težak boj samo takrat srečno izvojeval, ako bo imel mnogo mož, vzgojenih v duhu orlovskemu.

Podpredsednik S. K. S. Z. dr. Hohnjec je v šaljivo-poučnem govoru orisal cilje našega delovanja v bodočnosti, katero mora iti za tem, da se poglobijo vse naše organizacije v svojem notranjem ustroju, ker samo tako lahko dajejo slovenskemu narodu razumnih mož in modrih gospodinj.

Gospod poslanec Meško je v navdušenih besedah vzbujal navzoče, da gojimo, najsi bomo kate-regakoli stanu, ljubezen do slovenskega jezika in domače grude. Hvalil je delo S. K. S. Z. osobito za mladino ter izrekel nado, da lahko rečemo: da naš je vstajenja dan.

Na predlog gospoda Osterca se je izvolil ta-le odbor: dr. Anton Korošec, predsednik; dr. J. Hohnjec, podpredsednik; Ferdo Leskovar, tajnik; Vinko Žolgar, blagajnik; odborniki: dr. Kovačič, dr. Verstovšek, dr. Jerovšek, dr. Lukman, Evald Vračko, Ivan Kociper, Fr. Gomilšek, Franjo Žebot; namestniki: dr. Medved, dr. Vraber, Spindler, Pušenjak, Haubenreich, Tkave.

Z željo, da Bog blagoslovi v bodoče naše delo, je predsednik sklenil zborovanje, ki je zopet enkrat v skupni sliki pokazalo ogromno delo S. K. S. Z. na polju narodne izobrazbe. Z geslom: Vedno naprej! hočemo delovati tudi v tekočem letu.

Pragmatična sankcija.

V e. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju je izšla krasno opremljena knjiga: „Die Pragmatische Sanktion.“ Pri tem učenjaškem delu si je stekel največ zaslug naš štajerski rojak, ministerjalni svetnik dr. Ivan Žolger, tako da ga ministrski predsednik prof. Stürgkh v uvodu imenuje na prvem mestu med prireditelji in ga pohvaljuje z najbolj laskavimi

besedami. Kot načelnik državnopravnega departmaja je pač gospod dr. Žolger iz arhiva oskrbel vse preimnitne listine, jih sam obdelaval in pod osebno odgovornostjo pustil v vpogled in v fotografiranje drugim, ki so sodelovali pri tej publikaciji.

Iz svoje vladarske polnomoči so avstrijski cesarji že od nekaj določali in normirali hišni red habsburške dinastije. Tako so nastale domače navede, domače ustno izročilo, kolikor toliko obvezno za vse člane presvetle rodovine. Te tradicije so sčasoma vedno bolj dobivale značaj pravega zakonika, kateremu se je moral podvreči vsak Habsburžan. A hišna postava še ni bila postava za državo. Prvi korak v tej smeri je storil cesar Ferdinand II., ki je dne 10. majnika 1621 zasnoval svojo spisano oporoko, in dne 8. avgusta 1635 kodicil k tej svoji oporoki v približno istem smislu, kakoršnega čma poznejša pragmatična sankcija. Seveda, oporoka je obvezna le za sorodnike, a drugih ljudi ne briga toliko, vendar cesar Ferdinand odločno izjavlja, da je njegova oporoka tudi ukaz na podložnike, kateri ga morajo izpolnjevati.

Tukaj imamo torej korenino pragmatične sankcije. Cesar Leopold je te določbe Ferdinandove oporoke sprejel in potrdil kot tajno hišno pogodbo Habsburžanov, katero je dal podpisati od svojih dveh sinov Jožefa in Karola. Tako je bila pot pripravljena za vekovito pragmatično sankcijo, katero je cesar Karl VI. slovesno proglasil dne 19. aprila 1713. Dve glavni točki določa ta velehistorični dokument. Prvič: nerazdeljivost in skupnost vseh tedanjih avstrijskih dežel, da se tedaj ne morejo razkosati med različne habsburške člane, kar je velepomembno za moč našega cesarstva. Drugič: prestolonasledstvo v moškem rodu po pravu primogeniture, ki pa prehaja po ravno istem principu majorata, tudi na ženski rod Habsburžanov, ako bi izumrl moški rod. S tem je zasigurana stanovitnost, zaporednost in legalnost vladarjev avstrijskih iz jedino habsburške hiše. Nobeno še tako historično kraljestvo izmed tedanjih od Karola VI. obvladanih dežel si ne more voliti in pa kronati izvenhabsburškega kneza. Dokler bo živel še kak Habsburžan, tako dolgo ni nobeden drug človek legitimni vladar avstrijskih dežel. To je sveta postava, ki se ne sme prekršiti. To je sveto nameščenje avstrijskih vladarjev iz habsburške hiše. To je sveto načelo, kako naj slede Habsburžani drug za drugim na avstrijskem prestolu. To je sveta vzroč-

PODLISTEK.

Siromak ste.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Pogledal je tudi to pot skozi duri po Marici, a seveda ni nič zapazil, ker je hčerka že sedela na vozu, da je hrbtni del bluze izrezan skoraj do vratu, sprednji pa dolg; pa vendar se je razjezil in zaklical:

„Čakaj, Marko, s takimi maskarami . . .“

Ni utegnil končati, ker je hlapec, podrezan od Marice, počil z bičem in oddrdrali so.

Pot na kraj veselice ni bila kratka, pa tudi cesta ne preveč gladka.

Oglasili so se med potjo pri teti Ani. Teta je bila vesela obiska in je vse prisrčno poljubila; pograbila pa je tudi za moralni nož in petelina za vrat, da bi po starodavni slovenski navadi pogostila sorodnike.

Marko je zadovoljno gledal na prestrašenega petelina; bratranki sta pa ustavili teti nož kot angelj Abrahamu, braneč se:

„Nikar, teta, nismo potrebni, zakaj nepotrebna potrata, kdo bode pa jedel?“

Tudi teti se je vzbudila ljubezen do petelina, in popeljala je goste v sobo samo na kruh in kupico vina.

Marka je pekla ta priučena sramežljivost bratrank, resnicoljubnost se mu je vzbudila, stopil je za odhajajočo teto in jej pošepetal na uho:

„Teta, če verujete v Boga in meni, le pripravite petelina, lačni smo.“

Ani je dopadla ta odkritosrčnost in bila je prepričana: Marko bo še gospod, ker je ravno tako odkritosrčen, kot domači kaplan.

Petelin je priromal na mizo.

Bratranki sta še ponovili enkrat teti o nepotrebi te priprave, nato pa krepko posegli, da se je še Marko moral podvzati, če je hotel dobiti kaj mesnega pod zobe.

Pokrepčali so se in se odpeljali dalje — na veselico.

Godba jim je že od daleč udarjala na ušesa, ko so se peljali proti kozolecu, kjer bi se imela vpriporiti igra, ples in prosta zabava.

Jurist Janko jih je črno oblečen, s cilindrom na glavi in držeč jedno rokavico v roki, že od daleč pozdravljal. Priskočil je k vozu, se na lahko priklonil in pomagal gospodičnima iz voza.

Vse je že sedelo na sedežih pod kozolcem in vokja veselice, Janko, je posadil tudi Marico in pa Zinko na pristojno mesto.

Godba je utihnila, tržni odvetnik Dramnik si je samozavestno nategnil brke pod nosom, nato pa namignil Jankotu: „Začnite!“

Jurist je odložil svoj cilindar pod klop, na kateri je sedela tržka gospoda in stopil s konceptom na oder, da bi pozdravil goste in jih navdušil za narodno-obrambno delo. Pozdravil je vse od advokata do Marice in Zinke z glasnim:

„Dobro došli! Pozdravljeni!“

Pogledal je nato v koncept in jel klestiti po Nemeih in nemškutarjih, ki so baš v Stolski dolini največji sovragi. Ni pozabil tudi povdariti meje — Sotle; mu je pač izginilo iz spomina, da preko Sotle bivajo bratje Hrvatje. Gotovo tristo krat je ponovil: cenjena gospoda, dragi moji bratje in sestre! Pozdravni govor je bil tako navdušen in prisrčen, da je še gospod odvetnik zadovoljno kimal, pritrjevala gospa trgovčeva, pa tudi Marici in Zinki je segel v srce.

Vse je ploskalo govorniku, le trezni Marko, oprt na kozolčev steber, ni ploskal, ampak bil mnenja: Janko je kozel, nevedni in frazerski.

Zastor so odgrnili in pričela se je predstava. Dobro se je igralo; le nekateri nevedneži, ki delajo po vseh gledaliških zgago, so motili tudi pri tej priliki v najbolj ganljivih prizorih.

Jurist Janko je ravno klečal na odru pred zaročenko in jej prisegal zvestobo; pa se je spozabil robati posestnik kozolca, mireč vsiljivce po galeriji, in na vso sapo kričal:

„Gromska strela, boste mi ves fižol pohodili; plačaj, če si kristijan in ne plazi po rantah!“

V zadnjem dejanju se je pa polomila klop pod težo gospe trgovčeve; gospa je sicer vstala med globokim sočutjem gospoda adjunkta, le Jankotov cilindar se ni pustil nikdar več dvigniti v svojo prvotno visoko lego.

Igra je bila končana, začela se je prosta zabava. Konfeti je letel na vse strani, med resnim možaki pa so zveneli kozarci. Godci so nastavili pihala, zasopli na okroglo in mladež se je zasukala. In vse je se vrtelo po trati.

Zinka in Marica se nista več zmenili za ubogega spremljevalca Marka, ampak sta v kolobarju in skoku nasmihali bolj prijaznim tržkim gospodom uradnikom in pisarjem.

Marko se je naslonil ob vodnjak, motril plesalce in bridko mu je bilo žal, da je zamudil na gimnaziji se priučiti temu umetnemu poskakovanju in kroženju. Plesalci so se vrteli, da jim je kar nepotrebni pot zalival čelo; le debeluhasti tržki dostojanstveniki so bili mnenja, da si je boljše grlo namazati s čim masnim in mokrim, nego s — plesnim prahom.

Tik ob vodnjaku, ob katerega oprt je slonel Marko, so sedeli okroglo mize: odvetnik, tržki trgovec, notar, nadavkar in drugi, ki jim je obilni trebušek branil ples in letanje.

(Dalje prih.)

nost za moč in blagostanje Avstrije. Tako nekako se bi razložila beseda pragmatična sankcija.

S hvaležnostjo, da bo odslej red v državi na znotraj, da se bo lažje branila na zunaj proti Turkom, s prošnjami, naj se ohranijo stare deželne pravice, z obljubami pokorščine in večne udanosti so deželni stanovci vseh kronovin sprejeli in zaprilegli temeljno pismo cesarja Karola VI. Najdalje so odlagali Mažari: do dne 1. majnika 1722. Najprej so se oglasili Hrvatje: dne 9. sušca 1712, ko še ni bila slovesno naznanjena pragmatična sankcija, a se je vedelo za namero cesarjevo. Hrvati so prosili, da bi tista presvetla kri iz habsburške rodovine, ki bo vladala Štajersko, Koroško in Kranjsko, vladala tudi Hrvaško.

Vse te listine so zbrane v imenovani knjigi. Najvažnejše so jasno in krasno fotografirane. Na začetnem listu je slika cesarja Karola VI. Na sprednji platnici je cesarska krona, ki naj veže različne narode še stoletja in stoletja . . . P. G.

Kritičen dan.

Danes je kritičen dan prve vrste. Sklepati po glasovih nemških listov, ki vsi kar prekipevajo bojevite korajže napram četrtmilijonski Črnigori, mora danes v Londonu pasti odločitev glede skadrskega vprašanja. Petkova seja mednarodne konference v Londonu ni spravila skadrskega vprašanja niti korak bližje k rešitvi. Kar je bilo pričakovati, se je zgodilo: veleposlaniki so odklonili zahtevo po oboroženi intervenciji v Črnigori. Pri seji se je samo konstatiralo, da soglašajo velesile v tem, da se drži dosedanjih sklepov ter se je določilo, pozvati kralja Nikita še enkrat, da se ukloni njihovi volji. O kakem ostrejšem koraku velesile niso hotele nič slišati in se je seja odgotala na danes. Ta potek se je naše vodilne kroge in njihovo časopisje vznevoljilo in razburilo. Z veliko samozavestjo so naznanjali, da bo stavila Avstrija velesilam zelo konkretne predloge glede korakov napram Črnigori in „Neue Freie P.“ je že pisala o koercitivnih odredbah. Toda vse je padlo v vodo. Do energičnejšega koraka, kot do ponovne demarše, se velesile ne morejo povzpeli. Ker ta demarša pri črnogorskem kralju, ki se je za trdno odločil, da ne zapusti več Skadra, ne bo imela zaželjenega uspeha in ker more ta sklep samo celo zadevo zavleči, zato je umevno, če se naši oficiozi razburjajo. V vseh mogočih varijacijah zahtevajo, da se Avstrija ne sme več pustiti vleči ter mora zahtevati od velesil aut-aut. Platonične deklaracije ne zadostujejo več, ampak morajo velesile dokazati svojo voljo v dejanjih. Kakor pravijo zadnja poročila, bo Avstrija na današnji seji v Londonu z vso odločnostjo zahtevala, da se sklone odvzeti Črnigori Skader, če ne z lepa, pa z orožjem. Samo z besedami se Avstrija ne bo več zadovoljila, ampak bo na vsak način vstrajala na konkretnih, če tudi oboroženih dejanjih. Avstrija bo predlagala, da stavijo velesile Črnigori v najodločnejši obliki zahtevo po takojšnji zapustitvi Skadra. Če bi se kralj Nikita ne uklonil, potem morajo velesile odrediti takoj oborožene korake. Te korake naj izvedejo vse velesile skupno, ali pa naj pooblastijo eno ali dve državi. Če bi pa mednarodna konferenca tako energično akcijo odklonila, potem hoče Avstrija brez ozira na velesile ali skupno z Italijo, ali pa, če bi ta ne hotela, sama, izvesti vse potrebne korake. Če je mnenje nemškega časopisja tudi mnenje merodajnih krogov, potem stojimo pred resnimi dogodki. Z gotovostjo lahko računamo, da velesile ne bodo pristale na zahtevo Avstrije. Za oboroženo ekspedicijo proti Črnigori se sigurno ne bodo zjediniše. Če prav jih nekako veže skupni sklep, da mora postati Skader albanski, pa vendar ne bodo hotele slediti Avstriji že iz politično-taktičnih vzrokov. Avstrija že pripoveduje celemu svetu, da hoče magari sama proti volji velesil vsiliti Črnogorce iz Skadra. Ker ni pričakovati, da bi se kaka velesila tako zavzela za Črnogoro, da bi ji priskočila z vojaško silo na pomoč, kar bi povzročilo mednarodne konflikte, bo ostal spor omejen na nas in Črnogoro. Mi bomo nosili vse stroške — krvne in gmotne — ki gotovo ne bodo mali in mi si bomo nakopali ves odij. Velesile si bodo lepo umile roke in bodo iz ozadja gledale, kako bodo avstrijski vojaki preivali kri za — Albanijo. Če se bodo pogljivo smejale, ne vprašajte. Izvedel se bo njihov sklep, da postane Skader albanski, a stalo jih ne bo nič in tudi osovražile se ne bodo nikjer, kar bi bilo v slučaju mednarodnega sklepa in pooblastitve drugače. Z našo nesrečno politiko smo namreč prišli že tako daleč, da moramo biti veseli, če nam velesile mirno dopuste, da uveljavimo skupne sklepe vseh velesil. Samc v tem dejstvu leži toliko bridke ironije za našo politiko, da bi človek, ki mu je res nekaj za ugled monarhije, najlažje jokal.

Toda pustimo rekriminacije. Mi stojimo pred vojsko radi albanskega Skadra, ki pa je po nesrečnih ovinkih naše politike postal častna zadeva naše države, kajti po tolikih slovesnih izjavah in sklepih bi bilo odnehanje v skadrskem vprašanju za nas res poniževalno in bi nam odvzelo še zadnje senco resnosti in zadnji košček vpliva. Kako smo mi do tega prišli, da je sedaj radi nekulturne Albanije na tehtnici naš ugled, je drugo vprašanje in bo govorila zgodovina težko obsodbo, toda faktično smo sedaj tako daleč, da se vprašanje priklonitve Skadra tiče

v prvi vrsti nas Avstrije. In velesile so manevrirale in še manevrirajo tako spretno, da je prej mednarodna zadeva postala avstrijska z vsemi zimimi posledicami.

Danes tedaj pade v Londonu odločitev. Oči cele politične javnosti so vprte na mednarodno konferenco. Vsi politični dogodki so stopili v ozadje in vse pričakuje z napetostjo samo sklepov konference. Po razpoloženju, ki vlada v nemškem časopisju, mora pasti odločitev danes. To pa pomenja, da stojimo pred resnimi dogodki. Gotovo še ni, toda verjetno zelo, da bo 50milijonska Avstrija šla z vojaško silo nad četrtmilijonsko Črnogoro radi — Albanije.

* * *

Po padcu Skadra. — Avstrija zahteva, da Črnogorci zapuste Skader. — Kralj Nikola noče o tem nič slišati. — Nevarnost oborožene ekspedicije. — Danes v Londonu odločilna konferenca. — Francoski glasovi proti Avstriji. — Bolgari zapustili Solun. — Esad paša, vladar Albanije? — Zveza med Esad pašo in kraljem Nikito?

Zavzetje Skadra je psložaj poostrilo. Avstrijski vladni krogi in nemško časopisje smatrajo zavzetje Skadra za izzivanje cele Evrope, v prvi vrsti Avstrije, in hočejo s Črnogorci kratkomalo obračunati. Padeč Skadra pomenja za Evropo, ki je zahtevala od kralja Nikolaja, da naj opusti obleganje, v resnici nesmrtno blamažo. Popolna nemoč evropske politike se ni še nikoli pokazalo tako eklatantno, kakor v tem slučaju. Da je Avstrija kot najbolj interesirana in angažirana država s tem porazom najbolj prizadeta, je umevno in umevno je tudi, če nemško časopisje naravnost divje napada našo zunanjo politiko kot slabo, nezmožno in skrajno škodljivo. (To spoznanje, ki je prišlo sicer zelo pozno, pa žalobog ne bo imelo zaželenih sadov, ker temelji na krivih premisah. Tendenca nemškega imperializma je, ki je doživela sedaj v naši zunanji politiki toliko neznosnih udarcev in dokler merodajni krogi tega ne bodo uvideli, je vsako trajno izboljšanje zunanje-političnih odnošajev izključeno. Te sanacije tudi ne bo prineslo sedanje energično postopanje proti Črnigori. Naj človek sodi o Črnigori tako ali tako, psihologično umevno je njeno ravnanje vsekakor. Da po tolikih mesecih obleganja in po tolikih žrtvah Črnogora ne bo kratkomalo sledila pozivu velesil, ki so zahtevale konec obleganja Skadra, je bilo pričakovati. Ena glavnih napak evropske diplomacije je pač bila, da ni bil veto glede Skadra vložen prej in ne še le tik pred zastavljenim ciljem. V tem oziru se je s Črnogoro ravnalo precej čudno in je bil njen odpor naravna posledica.

Sedaj je položaj nekako sledeči: Velesile zahtevajo, da naj Črnogora takoj zapusti Skader. Kralj Nikola se za to ne briga in izjavlja, da je Skader črnogorski. Avstrija predlaga velesilam, naj vdejavijo svojo voljo, če drugače ne gre, s silo. V petkovi seji v Londonu velesile tega predloga niso hotele sprejeti in hočejo samo še enkrat pozvati kralja Nikita, da naj se ukloni. Ker ta poziv ni dovolj oster in ker o nadaljnjih korakih ni še nič sklenjenega, se Avstrija s tem ne zadovolji in bo na današnji konferenci z nova predlagala ostrejšo odredbo. Če se ostale velesile s tem ne bodo strinjale, bo postopala na svojo roko in govori se, da bo prišlo še pred koncem tedna do oborožene intervencije. Ker so poprej vse velesile sklenile, da mora biti Skader albanski, izražajo nemški listi upanje, da ta korak ne bo povzročil mednarodnih konfliktov. Sigurnega se pa ne ve nič. Sasonov vstraja sicer še vedno na storjenem sklepu, toda rusko javno mnenje povzdiguje vedno krepkeje svoj glas za Črnogoro. Tudi na Francoskem se oglašajo protiavstrijski glasovi. Bivši zunanji minister Gabriel Hanotaux je v nekem članku, ki je vzbudil veliko pozornost, obsodil Avstrijo, da lahkomišnelno spravlja Evropo v nevarnost vojske. Če misli kralj Nikolaj vstrajati na svojem odklonljivem stališču do skrajnosti, ali če hoče s tem svojim upiranjem samo Skader kolikor mogoče drago prodati, se še ne ve. Gotovo pa je, da je misel o kompenzaciji zopet v ospredju in ventilirati se jo hoče tudi v Londonu. Avstrija pa o tem noče nič slišati in pravi, da ne gre, da bi se Črnogoro za to, da se je upirala celi Evropi, še odškodovalo.

Oficijozen avstrijski glas.

„Fremdenblatt“ pričbuje na uvodnem mestu članek, ki povdarja, da bo pri mednarodni razpravi glede skadrskega vprašanja nastalo resnično pomirjenje radi te tako kočljive zadeve še le tedaj, če ne bo ostalo samo pri platonični deklaraciji o enotnem naziranju in o enotnih namelih, marveč če se bo brez odlašanja spremenilo dobro voljo v dejanja. Z ozirom na to pa mora napraviti posebno slab utis, če se še vedno govori na marsikaterih mestih v inozemstvu o kompenzacijah, ki bi se naj dale Črnigori za njene vojaške uspehe, ko vendar uspehi, kot padeč Skadra, logično ne morejo pomeniti nič drugega, kot udarec zoper ugled velesil, kot skrajni cinizem zoper enotno Evropo. Če bi velesilam tako kršenje političnega in vojaškega prestiža bilo vse eno, jim na tem potu ne more slediti Avstro-Ogrska, ki mora z vsem pritiskom vstrajati na tem, da se takoj in temeljito napravi remedura. Najmanj, na kar za more Avstrija po dosedanjih slabih izkušnjah računati, je, da se na Cetinju takoj izroči protest, ki so

ga že sklenile vse velesile, in sicer v obliki energičnega poziva, da Črnogora takoj zapusti Skader; v slučaju pa, da bi se Črnogora temu upirala, se jo mora z vojaško silo k temu prisiliti. Če bi Evropa ne vstrajala na tem minimumu, bi se po pravici postlilo Avstrije čustvo nezadovoljstva, da celo ogorčenja, kar zabraniti bi bilo po našem mnenju gotovo v interesu Evrope.

O sadovih avstrijske zunanje politike piše „Polaer Tagblatt“ od dne 24. t. m. — če tudi s svojega stališča in iz svojih razlogov — nastopno, kakor pribito veljavno sodbo:

„Odigrali smo. Vsi ugodni momenti so šli mimo nas. Naša ekspanzija na sever, vzhod in zapad je izključena. Dežela naših želja je bil edino Balkan z Albanijo. Albanija je morala biti naša radi našega maritimnega položaja; Srbija, Črnogora in Bolgarska naj bi bile ozemlje za naš gospodarski eksport, vir, iz katerega bi bili mogli dobivati cenene deželne produkte. Izgubili smo Sandžak s potjo v Solun; nič nismo zamenili za to, albanske obali si nismo osvojili in sedaj smo prišli še ob Skader. Nismo pa dobrovoljno dali vsega tega, da bi si pridobili simpatije Bolgarov, Srbov in Črnogorcev. Ne, mi smo posledice teh strašnih izgub uredili tako, da smo v onih deželah obsovarženi brez primere, da se je celo nekdanja simpatija Rumunov za nas spremenila v ignus in zaničevanje. Prešibki smo, da bi uresničili svoje želje in smo svoje prijatelje potegnili za seboj navzdol. To so vspehi naše zunanje politike.“

Izjava ministra Zaleskega.

Finančni minister Zaleski je zastopnikom bank, ki so bili pri njemu zaradi železniškega posojila, izjavil, da padeč Skadra, ki so ga naprej slutili, ni zunanje-politične smeri nič izpremenil in ni povoda misliti, da bi se obstoječi sporazum med velesilami motil. Velesile vstrajajo na sklepu, da Črnogora Skadra ne obdrži. Ta izjava se je na dunajski borzi afiširala.

Essad paša proklamiral novo Albanijo.

Belgrad, dne 26. aprila. Iz Elbasana je semkaj prišla vest, da je Essad paša, dosedanji branitelj Skadra, sporazumno z Džavid pašo, proklamiral neodvisnost Albanije pod suvereniteto sultanovo. Ta vest ima veliko verjetnosti, ker sta oba generala na čelu 35.000 dobro izvežbanih vojakov še najhitreje v stanu, da se polastita vlade. Če se uresniči ta vest, bi znale znova nastati kake težkoče, kajti katoliški severni del Albanije gotovo ne bo hotel pripoznati v kakoršniskolibodi obliki turško nadgospodarstvo.

Med zavezniki.

Bolgarski ministrski predsednik Gešov je brzjavil „Novoji Vremji“: „Pomirite javno mnenje. Spori med Bolgarsko in Srbijo se bodo poravnali mirnim potom; odločil bo ruski car kot razsodnik.“

Podrobnosti o kapitulaciji Skadra.

Uradno se poroča, iz Cetinja: Pogajanja glede kapitulacije trdnjave so trajala cela dva dni. Dne 22. t. m. je odposlal Essad paša k prestolonasledniku parlamentarja, ki je izrazil željo, da se hoče Essad paša pogajati glede predaje mesta. Nato je odšel general Vukotič kot parlamentar v mesto, a pogajanja niso imela nobenega uspeha, nakar so Črnogorci stopili takoj v ofenzivo. V terek je prišel nov parlamentar. Essad paša je prosil za nova pogajanja. General Vukotič je odšel zopet v Skader kot parlamentar in dobil navodilo, da lahko dovoli hrabri posadki prost odhod z vsemi vojaškimi častmi in z orožjem, če treba tudi z lahko artilerijo. Na podlagi te pogodbe sta v terek ob šestih zvečer general Martinovič in Essad paša podpisala kapitulacijski protokol. Turki so pričeli takoj zapuščati svoje pozicije in zadnji oddelki so odšli dne 24. t. m. dopoldne iz trdnjave. General Martinovič je obvestil kralja o okupaciji Taraboša brzjavno.

Kralj in kraljica sta odposlala dne 23. t. m. zjutraj iz Virpazarja tri čolne provijantra in sanitetnega materijala kot prvo pomoč. Essad paša odide z garnizijo v svojo domovino Tirani. Črnogorci so zaplenili 120 topov, med temi 40 brzostrelnih topov in 12 havbic, in veliko zalogo vojnega materijala.

Zrtve.

Število mrtvih in ranjenih pri zadnjem naskoku na Skader znaša na obeh straneh 10.000.

Položaj v Skadru.

V mestu je vse mirno. Pravoslavno in katoliško prebivalstvo je ob prihodu zmagovalcev hitelo na ulice in navdušeno pozdravljalo črnogorsko vojsko, zavedajoč se, da bo z njenim prihodom zavladal red in mir v mestu.

Črnogorske oblasti so takoj poskrbele za dovoz žita in drugih živil. Po vsem mestu peko sedaj že svež kruh.

Vesti o pokoljih in plenjenju so od kraja in do konca zlobno zlagane, kar pač ni potreba še posebej naglašati. Mesto je silno trpelo od bombardiranja; nekateri deli mesta so popolnoma porušeni. Pred Skadrom je ostalo nekaj bataljonov srbske vojske. Ti bataljoni pripadajo drinski in šumadijski diviziji. Vsi srbski oblegovalni topovi so ostali na svojih pozicijah.

Črnogorski in srbski vojniki pojo sedaj to staro narodno pesem:

k bijelome Skadru na Bojani, uzet eu te za vjernu ljuboveu, pa češ biti gospodja kraljica, presti svilu na zlatno vreteno, svilu plesti, na svili sjediti, a nositi divu i kadilu . . .
A kakav je Skadar na Bojani! Kad pogledaš brko iznad grada, sve porasle smokve in masline, i još oni silni vinogradi; kad pogledaš strmo izpod grada, al' uzrasla šenica bjelica, a oko nje zelena livada, kroz nju teče zelena Bojana, po njoj pliva riba svakojava . . ."

Crnogorski kralj Nikita pomilostil vse zaveznike iz leta 1907.

Povodom padea Skadra je kralj Nikita podpisal amnestijo, s katero pomilostuje vse zarotnike iz leta 1907, ki so bili obsojeni na dolgoletno ječo. — Kralj je sam odprl ječo, v kateri sta bila zaprta bivši minister Andra Radović in dr. Marušič, ju objel in vsakega posebej poljubil. Amnestirane zarotnike je občinstvo v triumfu odpeljalo v mesto pred kraljevo palačo, kjer jih je kralj še posebej sprejel v daljši avdijenci. V Črnigori vlada radi tega kraljevega čina velikansko veselje in splošno zadovoljstvo.

Zveza med kraljem Nikolajem in Essad pašo?

Veliko pozornost vzbujajo v političnih krogih domneva, da obstoja med kraljem Nikolajem in Essad pašo, ki se je proklamiral za vladarja nove Albanije, zveza. Stvar se utemeljuje tako-le: Skader ni padel vsled sile haskoka, ampak je kapituliral po dogovorih med kraljem Nikolajem in Essad pašo. Če se razun tega dejstva še vpoštevata, da se je pustilo Essad paši ves vojni material, puške, orožje in poljske topove ter se mu je dovolilo, da se je umaknil s svojo armado 90 kilometrov od Skadra v Tirano, v središče Albanije in če se poštevata, da je Essad pašsa, ki poveljuje številni in dobri armadi, plemenitega albanskega pokoljenja, tedaj sposoben za vladarja, potem ni abotna kombinacija, ako se misli na zvezo med njim in Nikito. Če se ta domnevanja uresničijo, potem imamo na mah povsem spremenjen položaj. S to zvito potezo bi Nikita evropski diplomaciji popolnoma prekrizal vse račune. Avstrija bi s svojo Albanijo prišla prepoznano.

Bolgari zapustili Solun.

Bolgarske čete so zapustile Solun. Tudi vse druge vladne bolgarske naprave v Solunu, kakor pošta, telefon, so bile zaprte. S tem, da so se Bolgari odrekli Solunu, je odstranjeno kočljivo vprašanje in jo Balkanska zveza zopet močno utrjena. Prerokovanja o bojih med zavezniki se ne bodo uresničila, kajti tudi med Bolgarijo in Srbijo bo prišlo do mirnega sporazuma. Bilo bi tudi preveč blazno, če bi se sedaj po tolikih žrtvah, začeli klati med seboj.

Resen položaj.

O resnosti položaja pričla konferenca, ki jo je imel v soboto, dne 26. t. m., pozno zvečer, cesar z grofom Barchholdom, Krobatinom in Hötendorfom.

Šesti italijanski dreadnought.

V prisotnosti kraljevske dvojice, kraljevih prinčev, vojvode Oporto, ministrov, državnih podtajnikov, zastopnikov parlamenta in oblasti ter velike množice, je splaval dne 24. t. m. v Castellamare di Stabia šesti italijanski dreadnought.

Protiaavstrijska demonstracija v Italiji.

Iz Pavije poročajo: Dijaki so na tukajšnji univerzi priredili manifestacijo za Črnogoro. Čuli so se Avstriji sovražno klicati. Zažgala se je tudi papirnata zastava z avstrijskim grbom.

Pariška finančna komisija.

Listi poročajo:

Program pariške finančne komisije, ki se sestane dne 5. maja pod predsedstvom Pichona, obsega sledeče točke:

1. Način in sredstva za razdelitev turškega državnega dolga med Turčijo in Balkansko zvezo z ozirom na evropske vilajete.

2. Jamstvo za nemoteno nadaljne poslovanje že obstoječih podjetij v evropskih vilajetih, na katerih je interesiran evropski kapital.

3. Splošni dogovor glede zahtev po vojni odškodnini.

Raznoterosti.

Duhovniška vest. Dr. Anton Pinter, kaplan v Slov. Bistrici, je postal vojni kurat e. kr. vojne mornarice v Pulju.

Društvo kmetijskih učiteljev iz južnih avstrijskih kronovin ima svoj ustanovni občni zbor na binokšno nedeljo, dne 11. maja, v Gorici v hotelu pri „Zlatem jellenu“, ob 11. uri dopoldne. Po skupnem obedu je ogled kmetijske šole v Gorici.

Generalni štrajk v Belgiji je končan. Po desetih dnevih štrajka je socialna demokracija omagala in brez kakšnega pozitivnega vspeha — hotela je doseči spremembo volilnega reda, dosegla je pa nekaj praznih besed — odvrгла orožje ter sklenila konec. Škoda je velika in nevolja ljudstva nad socialdemokratskimi demagogi vedno večja. Socialna demokracija bo svojo frivolno igro z ljudskimi interesi še drago plačala.

Praktična novost na hrvaških poštah. Zagrebski uradni list „Narodne Novine“ poroča, da se od dne 1. maja letos uvede novo postopanje s priporočeni pismi, tiskovinami in dopisnicami, ki se bodo odslej lahko oddala kar v poštno skrinjico. V promet pridejo namreč zavitki (kuverti) z znamkami po 16 in 35 vinarjev in rudečim robom. Ako je pismo težje, treba diferenco poravnati s prilepljenjem nadaljnjih znamk. Na gornjem delu zavitka je rezeviran prostor za natančen naslov pošiljalca. Pismo se vrže v poštni nabiralnik. Na podlagi podatkov o obeh naslovih se potem lahko pri onem poštnem uradu, ki v tistem delu mesta pobira pisma, dobi potrdilo (recepis). Odškodnina za eventualno izgubljeno priporočeno pismo se izplača le proti recepisu. Reklamirati je treba tekem enega leta. Toda tudi brez teh zavirkov se lahko na opisani način odda priporočeno pismo; zadostuje namreč, da se pismo primerno frankira, zavitku napravi rudeč rob in napiše besedo „priporočeno“, ki se mora rudeče podčrtati.

Denuncijanti na delu. Cesarski svetnik obdolen. Sedanji kritični položaj izrabljajo razne podle duše, da ovajajo ljudi, ki v družbi ne pazijo Bog ve kako na vsako besedo, radi veleizdaje in sličnih pregreškov. Imeli smo že več takih slučajev na Štajerskem, a dogajajo se tudi drugod po Slovenskem. Iz Novega mesta poročajo: Že večkrat smo svarili novomeško občinstvo na nevarnost, ki preti vsakemu od strani denunciantov v družbah, kjer se razpravlja o političnem položaju monarhije v zvezi z dogodki na Balkanu. Žrtev take ovadbe je postal novomeški trgovec Jurij Picek, ki je bil svoj čas imenovan tudi cesarskim svetnikom. Picek, miren človek, pristaš S. L. S., je v neki družbi v kavarni bivšega policijskega oficijala Schweigerja izrekel nekaj, gotovo ne hudo mišljenih besed, pa je bil denunciran in ima to njegovo stvar že državno pravdnitvo v rokah.

Kongres hrvaških in srbskih čebelarjev iz kraljevine Hrvaške in Slavonije bo začetkom meseca septembra v Karlovcu. Takrat bo v Karlovcu tudi gospodarska razstava.

Novi general karmelitarkega reda. Za novega generala reda karmelitarjev je bil v Rimu izvoljen p. Clemens, provincial v Benetkah. Dosedanji general je bli Španec p. Ezechiel.

Fanatiki svobodne misli. Najhujši, zakleti sovražniki vere in katoličanstva, francoski svobodomisleci, so zborovali zadnjič v Lillu. Sklenili so, da so vsi pristaši svobodne misli dolžni, da se dajo pokopati brez vsakih verskih obredov in se morajo, če le morejo, pustiti sežgati. Svojih otrok ne smejo pustiti učiti krščanskega nauka in jim morajo zabraniti hoditi v cerkev. Poročiti se pristaši svobodne misli ne smejo pustiti cerkveno. Nadalje so sklenili svobodomisleci, da se mora v šolah prepovedati pouk kršč. nauka. Mladina naj se vzgaja povsod v brezverskem duhu. Sklenili so tudi zahtevati, da naj država hitro ustanavlja nadaljevalne šole, da cerkev ne v lovi v tistem času, ko zapuste šole in preden vstopijo v vojaščino. To so splošne stvari, ki dokazujejo, da pristaši svobodne misli smatrajo kot glavno svojo nalogo, da iztrgajo že v otroški nezni mladini vero iz sreca in da onemogočijo pouk v krščanskem nauku. Svobodomisleci so se pa še posebej pečali z razmerami na Francoskem. Pred vsem so zahtevali, naj se odpravi narodni praznik Devici Orleanski, slavni francoski junakinji na čast, češ, da se s tem praznikom napravi katoliški cerkvi prevelik poklon. — Prav je, da so svobodomisleci odkrito povedali, kaj prav za prav nameravajo. Celo liberalnemu „Matinu“ se zdi preveč, kar zahtevajo svobodomisleci in jim očita, da niso več svobodomisleci, marveč svobodomiselni fanatiki.

Kdor ne čita inseratov, se tudi za današnji oglas „Srečke v korist Slovenski Straži“ brigal ne bo, kar mu zamore biti v velikansko škodo. Ta oglas izide samo še danes. Naj ga torej čita vsakdo, ker bo sicer prepozno.

Štajersko.

Maribor. Vabimo k protialkoholnemu shodu in ustanovnemu zboru protialkoholnega društva „Sveta vojska“, ki se vrši v Mariboru, v mali dvorani Narodnega doma v nedeljo, dne 4. maja 1913, ob 3. uri popoldne. Spored: 1. Pozdrav. 2. Predavanje gospoda dr. Schwaba: Vpliv alkohola na človeški organizem. 3. Deklamacija. 4. Alkohol in mladina. Predava dr. Kovačič. 5. Sprejem udov. 6. Volitev odbora. 7. Slučajnosti. Streha nad glavo nam gori, hilito gasit! Pričakujemo obilne udeležbe. Razna društva naj pošljejo svoje zastopnike. — Pripravljalni odbor.

Maribor. V Narodnem domu v Mariboru se otvori v četrtek, dne 1. majnika, zvečer ob 7. uri, sezona poletnih koncertov. Prijatelje lepe glasbene umetnosti vabi odbor Glasbenega društva.

Maribor. (Zopet grozna nesreča na koroškem kolodvoru.) Včeraj, dne 27. t. m. zjutraj je zdrsnilo tukajšnjemu delavcu Deučmanu prsa, ker je prišel med dva vozova. Bil je čez par minut mrtev. Zapušča šest otrok, ki so že pred letom izgubili mater. Nesreča se je zgodila, kakor pravijo tovariši, po nepredvidnosti ponesrečenega samega.

Maribor. Mariborska skupina Jugoslovanske strokovne zveze ima na križevu, dne 1. maja, dopoldne ob 8. uri v prostorih Zdrufne zveze (Cirilova tiskarna) svoj občni zbor. Pridite vsi člani. Prive-

dite še druge seboj. Po zborovanju vplačevanje prispevkov.

St. Lenart v Slov. goricah. Veselica pri Arnušu se ne vrši na križevu, ampak prihodnjo nedeljo, dne 4. maja. Pridite!

Sv. Urban pri Ptuju. Tudi pri Sv. Urbanu se giblremo. Stavili bomo drugo leto velikansko postopje, ki pa presega naše denarne moči. To je nova šola, ki bo veljala, kakor se sliši, okoli 160.000 do 200.000 K. A zakaj nam bo, saj vendar ne bo okoli 15 razredov? Ali bi mogoče kdo rad napravil lepe dobičke? Zato, davkoplačevalci, pozor! — Urbanski mladenič.

Jarenina. Včeraj, dne 26. t. m., zvečer, je po daljši bolezni umrl tukajšnji gostilničar in mesar g. Karl Ornik. Bil je v najboljši čmoški dobi, star 35 let. Pogreb je jutri v terek, dne 29. t. m., ob 9. uri predpoldne. N. v m. p.!

St. Lovrenc nad Mariborom. Slovenski gimnaziji iz Maribora vabijo na predstavi, ki se vrše pod pokroviteljstvom prečastitega gospoda profesorja dr. Antona Medveda v nedeljo, dne 12. maja v gostilni gospoda Kodra pri Sv. Lovrencu ob koroški železnici. Vprizori se: „Zaklad“, ljudska igra v štirih dejanjih, in „V civilu“, burka v enem dejanju. Po predstavi prosta zabava, šaljni ribolov, šaljna pošta itd. Cene: sedeži 2 K, stojišča 80 vin. Začetek ob 5. uri popoldne. K obilni udeležbi uljudno vabijo prireditelji. Ker je namenjen prebitek dijaški kuhinji v Mariboru, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Celje. Celjsko okrožje Orlov priredi v nedeljo, dne 12. maja t. l. izlet, združen z javno telovadbo v Šmartno v Rožni dolini. Celjani in drugi okoličani, ne pozabite ta dan pohiteti v lepo našo Rožno dolino!

Koroško.

Tolstivrh. Tolstivrhski župan, gospod France Kogelnik je odložil županstvo, ker je preveč zaposlen doma na posestvu. Župan Kogelnik je dolgo vrsto let vzorno vodil občinske posle v tolstivrhski občini. Na njegovo mesto so izvolili kmetje pravega moža L. Kotnika v Dobrijah.

Učni tečaj za natakariče. V Celovcu so priredili učni tečaj za natakariče. Otvoril se je dne 23. t. m. Udeležuje se ga 32 natakarič.

Kranjsko.

Vlomilec v Orožnovi koči na Črnoprsti. V nedeljo so zapazili izletniki iz Gorice na Črnoprst, da je bilo v Orožnovo koč vlomljeno. Deska s ključavnico za prva vrata je bila vsa razdejana, vijaki in ključavnica so ležali na tleh. Na enak način je bilo vlomljeno tudi v drugo in tretjo sobo. Sodi se, da je vlomil kak divji lovec.

Delavec milijonar. Slovenski delavec Fr. Radovič na Gorenjskem je po poročilih listov dobil obvestilo, da mu je v Kapstadtu v južni Afriki umrl neki sorodnik, ki mu je zapustil en milijon vredno premoženje.

Primorsko.

Dva zrakoplova — goriška Slovenca — ponesrečila. Iz Homestead, N.-J., v Ameriki, poročajo: V mestu Homestead, N.-J., se nekaj Slovencev zanima za zrakoplovstvo. V vrsto Zeppelinovih in pa Wrightovih učencev je vstopil tudi slovenski rojak Ivan Bizjak, 43 let star, po poklicu kovač, oženjen, doma iz Sežane na Krasu. Ivan Bizjak ima v Homesteadu že nekaj let svojo hišo z dobrodočjo kovačnico. V tej kovačnici so se delali zadnji čas načerti za nov eroplan po Bizjakovem obrisu. Zato se je potrošilo mnogo novcev in žrtvovalo dosti truda, a mnogim izumiteljem že ni bila sreča mila, in taka usoda je zadela tudi našega Bizjaka. Zadnja sobota je bila določena za prvo poizkušnjo Bizjakovega umotvora na dvorišču blizu njegove kovačnice. V družbi nekega John Handa se je hotel Bizjak spustiti v zrak z novim letalnim strojem, pri tem jima je pa odrekel motorni stroj, da se nista dvignila še niti za ped visoko nad zemljo. Največ preglavice sta imela z gonilnim vretenom v ozadju novozgrajenega eroplana. Pričujoči sosede so obema branili, naj ne delata tako drzne poizkušnje, a vse zaman. Bizjak je konečno zaklical svojemu tovarišu: „Dalje!“ John Hand je nato odprl stroj, pa razočaranje in nesreča! Eropplan se ni hotel dvigniti niti za ped nad zemljo, pač pa je eksplodiral slabo zgrajeni motor, vsled česar ga je vrglo več metrov visoko. Po nesreči je padel za tem Bizjak ravno na lopate propeleerja ali vijaka in si je vsled padea zlomil več rebér in levo roko; zelo opasno je poškodovan tudi notranje. Takoj zatem so prenesli ponesrečenca popolnoma nezavestnega na njegov dom, kjer je poklicani zdravnik izjavil, da bo Bizjak težko okreval. Pomilovanja vredno je pri tem tudi, da je potrošil Bizjak za ta letalni stroj skoraj vse svoje premoženje, ker je delal na njem več let. — O drugi nesreči poročajo iz Cerkna na Goriškem: V Cerkno je dospela iz Berolina brzojavka, da se je tam ponesrečil ter padel iz zrakoplova naš rojak Viljem Peternelj, ki je pred letom stopil v krog Zeppelinovih učencev ter se posvetil zrakoplovstvu. Vendar poškodbe niso nevarne.

Loterijske številke.

Trst	28. aprila 1913	12	13	29	82	90
Dunaj	19. " "	45	49	56	38	64

Proda hiša, se lepa, enonadstropna, vili podobna obstoječa iz 5 zidana hiša, sob in gospodarskega poslopja, 2 1/2 orala sadonosnika in njive, s stiskalnic. — Lega v prijaznem trgu Gornja Radgona, tik župne cerkve sv. Petra, 5 minut od želez. postaje Gornja Radgona in 5 minut od mesta Radgona. Nese mesečno 50 K najemnine. Zaradi lepe, mirne lege, brez prahu, z vrtom obdana, posebno pripravna za kakega duhovnika-penzjonista. Cena in plačilni pogoji se zvejo pri gospodu Janezu Lančiču, kleparskemu mojstru v Gornji Radgoni. 70

Razpisuje se služba organista in cerkovnika v Rušah pri Mariboru. Nastop službe po prvem maju. Glede plače se izve pri cerkvenem predstojništvu v Rušah. Naslov: Cerkveno predstojništvo v Rušah pri Mariboru. 84

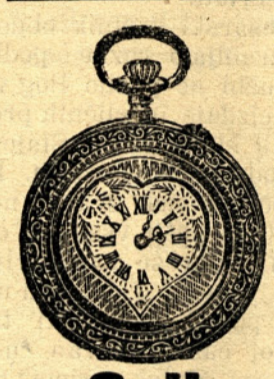
Kdor hoče svoj kapital varno in dobičkasno naložiti, naj kupi lepo novo, 2 nadstropno hišo, še 8 let davka prosto, v mirni, lepi legi v mariborskem predmestju. Plačilni pogoji ugodni. Proda se takoj. Več pove upravnistvo našega lista. 85

Gospodična z dolgoletnimi spričevali, izvrstna kuharica, išče službe gospodinje. Ponudbe pod H M 33, pošta Maribor, kolo-dvor, poste restante. 85

Franc Pleteršek
Maribor **Zaloga Koroška cesta 10. pohištva**
Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Zahtevajte v gostilnah list Straža!

Najboljši in najcenejši asbestni **škriľj** je edinole **„KAMENIT“**
Vzorci in proračuni brezplačno.
Krajevni zastopniki se iščejo.
A. SPITZER, Ljubljana.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
Priporoča se največja in najcenejša svetovna priznana slovenska trgovina

Rafael Salmič

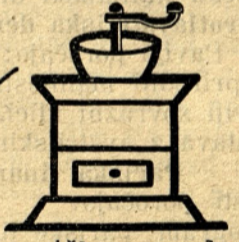
v Celju, Narodni dom.
Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih ur, zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.
Najnižje cene! Postrežba točna! Mali dobiček! Dobro imel!
Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj in poštine prosto.
Ni tisoče zahvalnih pisem sem prejel vsled dobre in poštene postrežbe.

Srečke v korist „Slovenski Straži“!
5 glavnih dobitkov
90.000, 40.000, 30.000, 20.000 in 10.000 kron, oziroma frankov in lir zadene tekom meseca majnika v srečnem slučaju že z vplačilom samo 5 kron, kdor naroči izborno skupino po 5 srečk na 70 mesečnih obrokov po 5 K.
15 žrebanj vsako leto!
Zahtevajte obširno majnikovo poročilo o srečkah! Iz njegove vsebine: Za eno krono 100.000 frankov! — Poročilo razpošilja in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g Valentin Urbančič, Ljubljana. 750

Cementna dela
kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.
Ferd. Rogač, Maribor
zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala
Fabriksgasse 17 (blizu frančišk. cerkvi). Telefon št 188.

Velika narodna trgovina
Karol Vanič, Celje
Narodni dom
priporoča bogato zalogo **manufakturnega in modnega blaga**, posebno krasne novosti za **spomladne obleke**
po zelo znižani ceni!
Ostanki pod lastno ceno.
Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru
Koroška ulica 5. — V lastni hiši.
Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čednimi obrobki, sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.
Za vlč. župniške urade: spovedne in misijske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadrage in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računске zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in drugo.
Za krčmarje in prireditelje veselice: jedilnike, vabila na ples, ljudske veselice tombole itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice, parte in žalostinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude društev in častne občane v različnih okraških in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah.
00000 Vsa naročila se izvršijo ceno in točno. 00000

Pravi: Franck's kavni mlinček
najbolji pridatek za kavo!
sl ba y 2806, 1:1116

Tovarniška znamka.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru
registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Stolna ulica šte. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).
Hranilne vloge
se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti tri mesečni odpovedi po 4 3/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošto hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.
Posojila se dajejo
le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%, na vknjižbo in poročstvo po 5 3/4% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.
Uradne ure
so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.
Pojasnila se dajejo
in rošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.
Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.